

Olsztyn, 11 września 2020 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-IV.431.1.9.2020.UR

Pani Elżbieta Mierczak
Dyrektor Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Mrągowie

ul. Wojska Polskiego 5A/12
11-700 Mrągowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przeprowadził w dniach 9-11 marca i 6-7 lipca 2020 r. kontrolę kompleksową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie. W dniach od 12 marca 2020 r. do 5 lipca 2020 r. nastąpiła przerwa w prowadzeniu kontroli, z uwagi na zawieszenie zadań kontrolnych służb wojewody w związku ze stanem epidemii wirusa SARS-CoV-2. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej, tj. w Mrągowie przy ul. Wojska Polskiego 5A/12.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnień Wojewody Warmińsko-Mazurskiego: Nr FK-IV.0030.165.2020 z dnia 25.02.2020 r. i Nr FK-IV.0030.250.2020 z dnia 3.07.2020 r.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia kadry z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 7 lipca 2020 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią bez wniesienia zastrzeżeń w dniu 13.08.2020 r. (wpływ do tut. Urzędu - 14.08.2020 r.).

Ustalenia kontrolne dokonane zostały w oparciu o analizę okazanych dokumentów i pisemne informacje udzielone w związku z prowadzoną kontrolą przez Panią oraz kierownika Działu Pomocy Społecznej.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań, w szczególności w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych;
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych;
- kierowania do mieszkania chronionego i ustalania odpłatności za pobyt w nim;
- pracy socjalnej.

Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych Pani oraz pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej;
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie;
- wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych;
- przedkładania radzie gminy sprawozdania z działalności ośrodka pomocy społecznej oraz wykazu potrzeb z zakresu pomocy społecznej.

W zakresie realizacji zadań gminy stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Brak realizacji zadania obowiązkowego gminy tj. prowadzenia noclegowni, co stanowi naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 48a ust.1 ustawy o pomocy społecznej.
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.
- W zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych:
- W 1 przypadku wydanie decyzji administracyjnej przyznającej zasiłek stały bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, wbrew art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
Powyższa nieprawidłowość skutkowałą nieprzestrzeganiem przepisów prawa oraz brakiem wiedzy organu o aktualnej sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej strony.
  - W 1 przypadku stwierdzono przekroczenie miesięcznego terminu załatwienia sprawy, brak powiadomienia strony o powodach zwłoki oraz brak wskazania nowego terminu jej załatwienia, wbrew art. 35 § 1-3a oraz art. 36 § 1-2 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz.256 ze zm.).
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą wydłużonym, nieuzasadnionym okresem oczekiwania strony na wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie przyznania zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

- W zakresie realizacji świadczeń niepieniężnych:

- W 3 przypadkach dot. usług opiekuńczych (w przypadku 1 środowiska) brak ustalenia dochodu z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, wbrew art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli na str. 10-11. Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.
- W 2 przypadkach (dot. 1 środowiska) usługi opiekuńcze przyznano z mocą wsteczną. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli na str. 10. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą świadczeniem pomocy w formie usług opiekuńczych bez decyzji administracyjnej.
- W 2 przypadkach (dot. 1 środowiska) w postępowaniu administracyjnym dot. skierowania osoby bezdomnej do schroniska oraz ustalenia odpłatności za pobyt w schronisku wykorzystano wywiady środowiskowe przeprowadzone przez pracownika socjalnego zatrudnionego w podmiocie niepublicznym, wbrew przepisom ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.08.2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1788).
Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków ww. nieprawidłowości.
- W 2 przypadkach (dot. 1 środowiska) w decyzjach administracyjnych ustalono opłatę za 1 gorący posiłek (zamiast orzec tylko opłatę za schronienie), wbrew ustawie o pomocy społecznej i Uchwale Nr XVII/114/19 Rady Gminy Mrągowo z dnia 17 października 2019 r. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli na str. 12-13.
Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.
- W 2 przypadkach (dot. 1 środowiska) brak powiadomienia strony o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, co jest niezgodne z art. 61 §4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.). Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli na str. 13-14.
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem wiedzy strony o dacie wszczęcia postępowania w sprawie zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.
- W 2 przypadkach (dot. 1 osoby przebywającej w domu pomocy społecznej) brak aktualizacji wywiadu środowiskowego, mimo wystąpienia zmiany danych. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli na str. 14.
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem dokonania aktualnych ustaleń dot. osoby korzystającej z pomocy społecznej w sposób określony ustawą o pomocy społecznej.

W pozostałym zakresie kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- W 1 przypadku realizowanie przez kierownika działu pomocy społecznej zadań przypisanych do stanowiska pracownika socjalnego-koordynatora, co jest niezgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania

pracowników samorządowych. Sprawa szczegółowo opisana w protokole kontroli na str. 4-5.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą powierzeniem kierownikowi działu pomocy społecznej (i w konsekwencji wykonywaniem przez niego) głównie zadań niezgodnych z jego stanowiskiem pracy, tj. zadań pracownika socjalnego i koordynatora.

Ponadto w toku kontroli ustalono, że Gmina Mrągowo, zawierając umowy-porozumienia z podmiotami, które na rzecz gminy i w jej imieniu świadczyć miały usługę zapewnienia całodobowego czasowego schronienia w schronisku osobom bezdomnym skierowanym przez Ośrodek, nie zastosowała przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz.1843 ze zm.).

W związku z powyższym zespół inspektorów udzielił Pani instruktażu o obowiązku podjęcia działań w celu realizacji ww. zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Stwierdzone nieprawidłowości zostały omówione z Panią i Kierownikiem działu pomocy społecznej w toku prowadzonej kontroli. Udzielony został instruktaż, o którym mowa w protokole kontroli i w wystąpieniu pokontrolnym.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości jest Pani, jako osoba kierująca jednostką. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Dostosować zadania realizowane przez pracownika do stanowiska, na którym jest zatrudniony.
2. Podjąć działania w celu realizacji zadania obowiązkowego gminy dot. prowadzenia noclegowni, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 48 a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.). W przypadku braku możliwości prowadzenia ww. formy schronienia przez gminę, zlecić prowadzenie tej formy schronienia, zawrzeć porozumienie z inną gminą lub wykupić usługi.
3. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydawać po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
4. Załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki, a w każdym przypadku niezakończonych spraw w terminie, zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 35 i 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.).
5. Dochód osoby/rodziny ustalać z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

6. Przestrzegać zasady, by realizację usług opiekuńczych poprzedzało ich przyznanie w drodze decyzji administracyjnej.
7. Wyeliminować przypadki przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych zatrudnionych w podmiotach niepublicznych, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku konieczności przeprowadzania wywiadów na terenie innej gminy, stosować art. 107 ust. 3 ww. ustawy.
8. W decyzjach administracyjnych dot. opłaty za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych, nie ustalać opłaty za posiłek, stosownie do art. 97 ust. 1 a ustawy o pomocy społecznej i Uchwały Rady Gminy Mrągowo w tej kwestii.
9. O wszczęciu postępowania administracyjnego z urzędu, zawiadamiać wszystkie osoby będące stroną w sprawie, zgodnie z art. 61 §4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)
10. W każdym przypadku, gdy u osób korzystających z pomocy społecznej nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządzać aktualizację wywiadu, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie, uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w GOPS w Mrągowie, wskazują następujące działania:

1. W przypadku udzielania schronienia mieszkańcom gminy poprzez wykupienie usługi, stosować ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843).

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

